

Suomen Rehtorit ry
Iso Roobertinkatu 9 c 27, 00120 Helsinki
p. 010 320 0070, f. 010 320 0079
www.surefire.fi

Opetus- ja kulttuuriministeriölle

Lausunnon antaminen lausuntopyyntöön (OKM/57/010/2014) hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi lukiolain, ammatillisesta peruskoulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain sekä vapaasta sivistystyöstä annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Suomen Rehtorit ry kiittää opetus- ja kulttuuriministeriötä mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen esityksestä. Suomen Rehtorit ry (SURE) keskittyy lausunnossaan lukiokoulutuksen järjestämiseen liittyviin osiin esitystä.

Hallituksen esityksessä on tarkoitus muuttaa lukio- ja ammatillisen koulutuksen järjestämisluvan ja vapaan sivistystyön oppilaitosten ylläpitämisluvan myöntämistä ja peruuttamista koskevia säännöksiä. Kyseessä on toisen asteen koulutuksen järjestäjäverkon ja vapaan sivistystyön ylläpitäjäverkon uudistaminen. Taustalla ovat hallituksen rakennepoliittinen ohjelma sekä sen toimeenpanoa ja julkisen talouden sopeuttamista koskevat linjaukset. Julkisen talouden kestävyysvaje sekä koulutukseen ja vapaaseen sivistystyöhön kohdennetut menosäästöt ovat siis vaikuttamassa alueellisesti vahvojen koulutuksen järjestäjä- ja ylläpitäjärakenteiden muodostamiseen.

Hallituksen esityksen tarkoituksena on tavoite elinvoimaisesta ja monipuolisesta lukiokoulutuksen järjestäjäverkosta. Hallituksen esityksen yleisperusteluissa todetaan: *"Toisen asteen koulutuksen keskeinen kansallinen tavoite on tarjota opiskelijoille mahdollisuudet joustaviin ja monipuolisiin koulutusohjelmiin ja edistää kansalaisten tasa-arvoa laadukkaiden koulutuspalveluiden saannissa"*. Toisen asteen koulutuksen järjestäjäverkkoa on tarkoitus tiivistää siten, että järjestäjien toimintaedellytyksiä parannetaan ja että alueellinen saavutettavuus voidaan turvata. Yleisenä periaatteena on järjestäjäverkon rakentuminen vahvoista koulutuksen järjestäjistä, jotka palvelevat laajaa aluetta ja väestöpohja.

Tehokas järjestäjäverkon tiivistäminen saattaa aiheuttaa monien opiskelijoita lähellä olevien lukiodien lakkauttamisen. Hallituksen lakiesityksessä esityksen tavoitteissa ja keskeisissä ehdotuksissa todetaan, että tavoitteena on kaikilla nuorilla olevan mahdollisuus lähialueellaan laadukkaaseen koulutukseen. Suomen Rehtorit ry toivoo vahvasti huomioitavan lukiokoulutuksen vaikutus myös alueella olevaan perusopetuksen aineenopetukseen laadittaessa kriteereitä järjestämisluvien myöntämiseen. Huomioon tulee ottaa myös aikuisten lukio- ja perusopetus sekä opetuskieleen liittyvät tarpeet.

Suomen Rehtorit ry
Iso Roobertinkatu 9 c 27, 00120 Helsinki
p. 010 320 0070, f. 010 320 0079
www.surefire.fi

Suomen Rehtorit ry pitää tärkeänä lakiesityksen yleisperusteluissa esille nostettuina seikkoja, jotka edellyttävät koulutuksen järjestäjältä vahvaa osaamista ja kelpoisuudet omaavaa henkilöstöä, toimivia ja pedagogisesti ajanmukaisia sekä opiskelun kannalta turvallisia ja terveellisiä tiloja sekä välineitä. Suomen Rehtorit ry on huolissaan monien koulukiinteistöjen huonosta kunnosta. Yhteistyö yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen, muiden toisen asteen oppilaitosten sekä työelämän kanssa ovat enenevässä määrin tärkeitä, mutta näitä ei tule sitoa lupaedlytysten arviointiin.

Järjestämisverkkoa koskeva lakiesitys on Suomen Rehtorit ry:n mielestä tarpeeton, sillä jo nyt opetus- kulttuuriministeriö päättää järjestämisluvista. Esitys ei sisällä asetusta, jossa on tarkoitus säätää hakuprosessista, järjestämiskriteereistä ja vaadittavista selvityksistä. Esityksestä ei muodostu asetuksen puuttuessa kokonaiskuvaa.

Aikataulu on erittäin kireä ja on kohtuutonta, että samanaikaisesti ollaan viemässä läpi monta isoa lukiokoulutusta koskevaa uudistusta. Tässä tilanteessa olisi toivottavaa ja järkevintä ottaa aikalisä rahoitus- ja rakenneuudistusten sekä nopeasti alkavan opetussuunnitelmatyön osalta.

Tiivistelmänä

Samanaikaisesti järjestäjä- ja ylläpitäjäverkon uudistamisen kanssa on meneillään lukiokoulutuksen sekä ammatillisen perus- ja lisäkoulutuksen rahoituksen uudistaminen. Näiden uudistusten yleisinä periaatteina on turvata opiskelijoiden jatko-opintoihin koulutuksen alueellinen saavutettavuus. Säätely- ja rahoitusjärjestelmien uudistamisella ohjausvaikutuksesta tulee nykyistä vahvempi. Lisäksi hallitus on tehnyt 13.11.2014 päätöksen uusista lukiokoulutuksen tavoitteista sekä tuntijaosta; opetussuunnitelmatyö tulee toteuttaa nopeassa tahdissa niin Opetushallituksessa kuin yksittäisten koulutuksen järjestäjien osalta. Lukiokoulutukseen kohdistuu myös muita lähitulevaisuudessa edessä olevia isoja uudistuksia kuten esimerkiksi sähköistyvät ylioppilaskirjoitukset.

Suomen Rehtorit esittää, että nyt lausunnolla oleva lakiesitys hylätään. Esitysten (järjestämislupaperusteet ja –verkko sekä koulutuksen rahoitusmallit) yhteiskunnallisia tai muita vaikutuksia, esimerkkinä koulutustakuun toteutuminen, ei olla arvioitu. Järjestämisverkkoa koskeva lakiesitys on turha, sillä jo nyt opetus- ja kulttuuriministeriö päättää järjestämisluvista. Toisen asteen osalta lukiokoulutuksen

Suomen Rehtorit ry
Iso Roobertinkatu 9 c 27, 00120 Helsinki
p. 010 320 0070, f. 010 320 0079
www.surefire.fi

järjestämiseen ja rahoitukseen liittyvä valmistelu on käynnistettävä uudelleen siten, että huomioidaan kaikkien lukiokoulutuksen eri uudistusten yhteisvaikutus. On uudelleenmiettimisen hetki.

Vahva yleissivistävä koulutus tulee osaltaan toteuttamaan hallituksen asettamaa tavoitetta "maailman osaavimmasta kansasta vuonna 2020". On uskallettava tehdä rohkea päätös ryhtyä kokonaisvaltaiseen lukiouudistukseen, joka sisältää niin sisällöllisen ja pedagogisen (tuntijako, opetussuunnitelma), rakenteellisen kuin rahoituksellisen uudistamisen. Vahva yleissivistävä koulutus on kaikilta osin turvattava kehittämällä lukiokoulutusta kokonaisvaltaisesti.

Helsingissä 17.11.2014

Riikka Lindroos
puheenjohtaja

Suomen Rehtorit ry
Finlands Rektorer rf